

چکیده :

کودکی، دوران خیال‌پردازی و اکتشاف است. همه چیز تازه است. همه چیز کنجکاوی را برمی‌انگیزد. هیچ جا چندان پرخطر و هیچ چیز چندان پرارزش و هیچ مانعی چندان غلبه ناپذیر نیست. بی‌باکانه راه خود را در جهانی که می‌بیند و می‌شنود، و به او پاسخ می‌گوید، می‌یابد. چنانچه از جستجو بازش دارند، یا راه بر او ببندند، از ناکامی فریاد می‌کشید. طبیعت کودک، نیازمند تجربه و تایید است. همه چیز برای آن که کودکان افرادی منحصر به فرد شوند پیشاپیش در آن‌ها به ودیعه گذاشته شده است. تنها باید آن را فهمید و به آن ارج نهاد و اجازه فعالیت خودانگیخته را به کودکان داد و محیطی سرشار از یادگیری برایشان فراهم آورد تا زندگی را نه یک باغ گل سرخ، بلکه پدیده‌ای جادویی بدانند. ما به عنوان بزرگسال ممکن است سخت به خاطر بیاوریم که بچه بودن چه معنایی داشت؛ ولی اعتقاد بر این است که هر کودکی منحصر به فرد است و خلاقیت و خرد خاصی دارد که مختص خود اوست. بچه‌ها در دنیایی متفاوت از بزرگسالان زندگی می‌کنند و ما تا حد زیادی از آن بی‌خبریم. این وظیفه ماست که محیطی برای آن‌ها فراهم کنیم که امن و پرورش دهنده و تک تک اجزا آن خود آموزش دهنده باشد تا کودک بتواند در آن محیط تا آنجا که در توان دارد، بهترین شود. حال آن که کودکان بی‌سرپرست علاوه بر داشتن شرایط خاص سنی دارای روحیات خاص خود هستند و در زندگی نیاز به انگیزه بیشتری برای ادامه مسیر و آماده شدن برای حضور در اجتماع دارند که باید به این بعد از شخصیت آن‌ها توجه شود. فضای زندگی این کودکان باید موجب باروری جسمی، روحی، فکری، احساسی و اجتماعی او شود. به خوبی پیداست که معماری می‌تواند نقش بسزایی در تحقق این امر داشته باشد. معماری و ساختن فضایی مناسب برای کودکان موثرترین نقش را در ایجاد آسایش محیط رشد جسمی و فکری آنان دارد. در این راستا می‌توان از طبیعت که کودکان بیشترین ارتباط را با آن برقرار می‌کنند نهایت استفاده را نمود. چرا که طبیعت علاوه بر اینکه باعث برقراری ارتباط میان کودک و محیط می‌شود برای او احساس امنیت را به ارمغان می‌آورد. در این پروژه سعی بر آن است که بر اساس روان‌شناسی کودک و اهمیت دوران کودکی بر شخصیت آینده کودکان به خصوص کودکان بی‌سرپرست، با توجه به نقش بسیار موثر طبیعت در روحیات و شکل‌گیری شخصیت کودکان، راهکارهایی برای طراحی فضاهای نگهداری کودکان بی‌سرپرست ارائه شود. در این راستا از مطالعات کتابخانه‌ای و مطالعات تطبیقی در زمینه‌ی شناخت موضوع بهره گرفته‌ایم و در نهایت به چهارچوبی برای طراحی دهکده کودکان بی‌سرپرست و فضایی برای کودکان با امکان بهره‌گیری از طبیعت رسیده‌ایم که پیش‌نیازی برای طراحی بوده است. امید است نتایج حاصل شده سبب جلب توجه مدیران به تاثیرات طبیعت و بهره‌گیری از آن در مراکز نگهداری، آموزشی و تربیتی کودکان گردد.

کلمات کلیدی: کودک بی‌سرپرست، طبیعت، شکل‌گیری شخصیت، فضای نگهداری کودکان.